

Tas Latweeschu draugs.

1840. 21 Merz.

12ta lappa.

Jaunas siinas.

Is Rihges. Za patte birgeru=beedriba, kas nu jau wairak kà 30 gadus muhsu pilsatam par labbu puhslejabs un arri jau lihds schim tē divas lohri derrigas skohlas sagahdajuse, — weenu preeksh nabbagu bahrineem, un ohtru preeksh tahdeem ammatneeku jaunekteem, kam tikween swehdeenās wakkas, ko labbu mahzitees, — schi beedriba taggad arri wehl treshu skohlu eetqisijuse, un prohti, tik preeksh jaunekteem, kas neds dsird, neds runna.

Is Leipziges. Ne senn tur jauns wihs nahze pee mirschanas, tas apseeziraja ar gauschahm noscheloschanahm, ka winsch few azzu gaismu un to dsihwibu pats effohet pohstijis, tohs tabaka tihstinus, ko sauž ziggarus, beesi smohkejohet. Kad bija nomirris, tad dokteri winna meefas usgreese, un atradde, ka plauschi winnam gluschi bija fakaltuschi un ka isfkattijabs kà nofwilluse lohpu ahda.

Is Enlenderu semmes. Kas irr stipraks, woi tas, kas brandwihna ne dserr, jeh woi tas, kas brandwihna dserr? — Weens kalleis no Birmingham pilssehta Enlenderu semmē, pahrleezinahs, ka brandwihns spehku ne dohd, bet wesselibu tiklai maita, apfahret staigaja, zittus pilssehtus amekledams, wiffus laudis usskubbinadams un luhgdams, lai atfalkohet brandwihnam. Darrija pehz ta Kunga Jesus wahredeem: "Lai juhfu gaischiba spihd tauschu preekshā, ka tee eerauga juhfu labbus darbus, un gohda juhfu tehwu, kas debbesis irr." Zā tas kalleis palikke par ihstenu sahtibas apustulu. Tee laudis, kas ta Kunga Jesus preezas mahzibu pastuddinaja, arri ne bij augsti mahziti. Woi Pehteris ne bij sweineeks un Pahwils teltu taisitais? Ikkurrā pilssehta tas gohdigs kalleis sawus ammata-beedrus faazijnajis tohs pamahzija, brandwihnu un zittus stiprus dsehreenus atmet, jo tee ne derroht neneeka, bet daudseem jau effohet palikkuschi par pohstu, to katris sinnoht. Tad beidsohet wiffus ussauze, lai prohwejohet, woi brandwihns wairak spehka dohdohet, ne kà uhdens. Un derrejuschi, allasch pats, uhdeni ween dserdams, wiffugruhtakus kalleja darbus dauds weeglaki padarrija, ne kà winna prettineeki; jo tee drihsaki peekusse, lai gan brandwihnu dsehiruschi. Zā spehzigi runnadam un wehl spehzigaki kaldams, kalleis sawus prettineekus pahrleezinaja, un zauwinnu dauds dwehfeles tikke peeliktas pee sahtibas beedribas. — amc —

D r a u g a w a h r d i,
wezzam Birsgalla mahzitajam, Rundratam Schulz,
par peeminnu.

Dseefmas no Birsgalla, kam neffanneet wairs? jauki stahst, kam kluffu palik-
kusch? Latweefchu awihse, Latweefchu draugs, Deewa wahrdu mihtotajs! wezzais run-
natais jums apflehpres; Birsgalla filla, masâ kappa sehtinâ — winsch gull kluffu, gull
zeetu meegu. Labprahnt winna dseefmas buhtu wiljis tabtak, bet dseedahnt nemahfa, kâ
winsch: tad scho reifst' jums teefcham runnaschu preekschâ; zit jau prasdams, teifschu
leela Birsgalla dseedaja peeminnu.

Kad Deews to bij pee sewi fauzis astotâ swetschu mehnescha deenâ scho gadd', un
behres jau bij jataifa, tad Waslahwa sefideen weenpadsmit mahzitaji sabrauze Birsgalla
basniz-muischâ, wezza tehtina kausus beidsamu zekinu aiswest projham; wiffi kluffi
dohmigi, bes lustes muttê, bes preeka firdi: tehws bij nomirris! — Sefideen winsch
jau sawâ basnizâ bij noliktis, kâ pats wehlejis: "beidsamu reift gribbu mannas draudses
klehpê wehl pagulleht." Swehtdeenas rihâ Wezz-muischas un Baldohnes mahzitaji run-
naja sawas firds wahrdu mihtam tehtinam peeminnai, winna draugam, behneem, rads
deem, beedreem par beidsamu labbudeen. Abbi runnaht beiguschi, wiffi behru-kungl
bewahs us Birsgalla Deewa-nammu. Jau tur leels pulks kauschu preekschâ, stahweja
behru-kungus gaididami. Lautineem, galwai pee galwas, kâ gatwei zauri, behru-kungl
eegahje basnizas wahrds. Bet raug'! basniza jau pilna kauschu, tik fo zauri pas-eet
warreja. Aisfabrteem lohgeem, ar salkahur mehtrinahm puschkota, parte basniza bij tum-
scha, tik no swezzehm gaischa. Pascha altara preekschâ wezzais tehtinsch melnâ sahrkâ
noliktis us melnu noklahru gohda-galdu ar trim pakahpehm; sahrkam apfahrt diwidefmit
tschetras baltas swezzes us melneem augsteem behru-luktireem; ir kanzeli un altars
melnt noklahrt, pulku swetschu gaischumâ; sahrkam apfahrt tee weenpadsmit mahzitaji
sehbeja us krehfleem, ir kâ sawu tehwa fargadami, lai wehl ne wedd projham. Wiffa
draudse weenâ muttê swehtu dseefmu nodseedajusi, Wahrbetes mahzitajs zehlahs un al-
tara preekschâ isdseedaja altara dseefmas un altahje. Meschohetes mahzitajs altara
preekschâ runnasa us wiffu draudst wahrdu, augstus, swehtus, skannâ balse. Atkal
draudse — pascha wezza tehwa dseefmu (Latweefchu dr. 1832, N 15. un Widfemmes dseefmu
grammatas N 789.) nodseedajusi, Wezz-muischas mahzitais us kanzeli gahjis, noteize
spreddiki draudsei, wezzam gannam peeminnat. Beidsis runnaht, draudse atkal dseedaja
sawa ganna pascha dseefmu. Weidsoht dseedahnt, Ezawas mahzitais altara preekschâ
stahjees, sawu balfi vazeldams, runnasa maktigus wahrdu no firds, ka wisseem bij az-
gis ja apstauk. Weidsis runnaht un altara-dseefmas nodseedajis, nostwehtija wiffu draudst.
Bet raug' nu! pascha wezza tehwa dehls, jaunais Birsgalla mahzitais, arr' zekahs:
grahsteem sohleem kâ nowihetis, pee-eet wehl pee tehwa sahrka; wiffu sawu garru sa-
grahbis, atdohd mihtam tehwa beidsamu labbudeen us schkirshanu, un draudse sahka
raudaht. Tehwa grammatu atrastu, fur sawai mihtai draudsei labbasdeenas atdohd,
dehls rohka vazehlis, rahda wiffai draudsei un lassija preekschâ, gan ar drebbedamu balfi
un tik fo wehl us sahjahm warreja nostahweht. Bet Ezawas mahzitais peegahjis, sa-
wehre to pee rohkas un dewe behdigam meera wahrdu firdi. Nu pehrminderi pee-
gahjuschi, zehle sahrku aisnest kappôs, kâ pats tehws bij lizjis: "ne weenam nebus
manni kappôs nest, kâ manneem pehrmindereem." Wiffa draudse sahka kufcht, kâ flus
dras faulitê; wiffi behru-kungl zehlahs eet: mahzitaji preekschâ, tad pehrminderi ar
sahrku, tad behrneeki un draudse teem us pehbahm. Kappôs nokluifchi, pehrminderi
noleet sahrku bedres mallâ, blakku tehwa; behrna un behrnu-behrnu kappineem. Walle
mahzitais sahrkam peestahjees, runnaja firds-mihlus wahrdu, wisseem schelligi klauf-
tees. Weh; ta Jaun-Jelgawas mahzitajs teize mihtus wahrdu, mihtam tehwa pe-
minnal. Weidsameis, pascha tehwa wezzajis dehls, Schauls mahzitajs, behdu firdi
apwaldijis, affarahm birsoht, mihtam tehwa wiffbeidsamu labbudeen atdewe. Behr-

neeki lappa dseefnu nodseebajufchi, katris sawu smilkschu; sawu nogrimmufcham fahrtam usmettis, jau redseja kalnina zekotees us bedres, wiffi greesehs atpaffat no mikronu eschahm us saweem dshwoekteem. Behru-kungi un pehrminderi basniz-muischa turreja maltiti. Prett wakkaru, apgulditam tehnam par peemianu, behru-kungi dseedaja: "muhfu Greetinas kristibas dseefma," un pehz tabh: "muhfu Greetinas behru-dseefnu" (Luhfo Latw. drauga 1834, N 52.), bet beidsamu dseefnu newarreja isdseedacht lihds gallam: affaras leeliffi pa waigeem fahka lht. Daschu mihtu peemianu aisgahjufcham tehnam pahrunnajuufchi, wiffi sweschi behru-kungi ohtdeen' rihda ischlibrahhs, braukt mahjas.— Gull nu, tehtin! dshka meerä tewi noliffam: us tawa kalnina pulkites seedehs, pulkites wihthhs; bet tawh ihstais pulku frohnis sakodams ne muhscham wihst: tawu draugu pee-minnä, tawu rakstu zihpura; jau mehhs wiffi buhfin probjam, tew wehl ilgt peeminnehs!

Jettin wezs Birsgalla mirris mahjitais nam palizzis; gaddi buhs 68, fa peedfim-mis sawam tehnam, Schaimes mahjitajam, Wilkas superdenta-kungam, Rundratam Schulz. Lappu-mehnescha dewita deenä, par paschu basniz-loifu peedfimmis pirmais dehs pehz sefchahm mahfahm. Gan driht tahds pats wehlu-preeks, ta Abramam pee sawa dehta Jhsaäka. Buhs 49 gaddi, schis dehs wehl jaun-kungä, 19 gaddus wezs, aisgahj' us augstu fshoblu Wahsemme. Bet tik fo 2 gaddus tur bijis, Schaimes jauna muhru-basniz' eefwehtita klue. Wiffa draudse bij tohpä, kungi, laudis, tawi, rahli, tab peepesch' leeli-gabbali rihbeja, pee basnizas isfchauti; tai paschä azzumirkä Schaimes kungi peeneff wezzam Schaimes mahjitajam blohdä to gramatu, tur dehtu Wahsemme aizina atpaffat par Schaimes mahjitaju, tehnam paligä. Buhs 46 gaddi, tad Pohlu walste isdshiffa; to reis jaunais mahjitais atnahze no Wahsemmes atpaffat. — Us zella, ne tahl no Schaimes, wezs gohdigs Schaimes falmneeks to jaunu kungu pashst, fa dehs winsch irr, un fakka preezigs: "tas irr muhsu jaunhs mahjitajs; re par seedinu!" eefpeefch jaunam mahjitajam sawu dahldeu rohtä. Schis nesinn, par fo tas irr, un atdohd winnam to naidu; bet wezzais, peeri farahwis, fakka: "par seedu esnu dewis, seedu atpaffat nenemfchu!" — Gaddi 45 buhs, swetschu mehnescha asitö deenä, pulstien weenä ap pussdeenu, jaunais mahjitais Schaimes basnizä eefwehtihhs klue, un bij 5 gaddus tehnam paligu. Buhs gaddi 40, jauna mahjitaja swainis, Artmanns, atbrauze us Birsgalla, weetu raufshst, par mahjitaju taifstres, wezzam Birsgalla mahjitajam Kerkowam par paligu. Jaunais Schaimes mahjitais atnahze swainam lthds, par zellas beebri, un weenu swehtdeen' Birsgalla turra basnizu. Bet tik fo Birsgalla draudse winna Deewa-wahrdus dabbujufi dsirdeht, to nelaisch wairh wakkä, teefams tam Birsgalla-japaleek par mahjitaju, un swainis, Artmanns, palikke Schaimä winna weetä. Tä Schaimes mahjitais palikke par Birsgalla mahjitaju, un bij 2 gaddus wezzam Kerkowam mahjitajam par paligu. To reis pat winsch panehme few par laulatu draugu Nerretes mahjitaja, prahwesta Nylka treschu meitu. Laggad 39 gaddi, fa winsch pirmä lappu-mehnescha deenä Birsgalla basnizä eeweests irr. Dauskas-rinkä winsch tuh-dal palikka par paligu pee mahjitaju atraitnu gahdaschanas, pirmä gallä par wezzako, bet pats to ammatu atdewis, palikka par fitteri. Nu buhs 28 gaddi, farri bij muhsu femme, to reis Birsgalla mahjitajam bij jaglabba Pruhfchu palkamneeks Plettenberges-muischä. Mahjitaja swehti wahrdi Pruhfcheem firdi fildija un winsch ar sawu aisluhg-fchanu pee-Pruhfcheem daschu-gruhtumu no sawas draudses aisgreest warreja. Tä to reis pat, farra laikä, atgreests pulku Plettenberges patwaddu ar pawalgu Pruhfcheem wakkä. Mahjitais dabbujis dsirdeht, Pruhfchi jau behgoht probjam, winsch dsennahhs Plettenberges patwaddeem paffat, aisspehj' pee Kalna-muischas, wedd tohs atpaffat us Plettenbergi ar wiffu mantu. — Gaddi buhs 23, winsch swehtija Birsgalla basnizä Lut-tera deenu; to reis, tad muhsu mihts scheligs Keisers atlaide Kursemmes Latweefchus par brihw. — Jurgöb buhs 16 gaddi, Deews peelikka sawam kalpam ruhktu malku dsert; namh winnam nobehze ar ugguni. Gaddu pehz ta ugguns-grehka winsch isprez-zeja sawu weentigu meitu, un atfal par gaddu schurpmat atdewe wezzako dehtu par gan-nu Schaules-draudse Leifschöb. Buhs 13 gaddi, fa eegahje jaunä saalä dshwoht, pa

starpahm uštaitā gattawā. Mu irr 7 gabdi, ka wiensch panehne ohtru behsu few pas
scham paligā; ap to paschu laiku eegrohija to jaunu basnij-waldischanu ar pehrminde
reem Birsgalla-draudsē. Pats irr wiensch 7 gaddus paligā bijis, atkal tikpat ilgi win
nam dehts paligā bijis. Eschetreem mihleem Keisereem Birsgalla mahjitais irr flau
sijis. Dauds wiensch raklijis Latweeschu gramatās: 18 gaddus Latweeschu awihfēs, 9
gaddus Latweeschu draugā, Deewa wahrdu mihlotajā, Widsemmes dseefmu gramatā,
flohlas dseefmas, Kursemmes stahstu gramatu, un irr tohs basnizas likunus saraksti
jis. Laizinu kahdu biji arri paligā Latweeschu gramatu-kohpejeem. Neapnizzis wiensch
bij strahdneeks fawa Kunga wihna-kalnā, tā basnizā, tā draudsē, tā mahjās pee rakstu
galba, tā laukā, weenā darbā, weenā gabdā. Muhfu mihls schehligs Keisers irr winnu
arr' peemirnejis: ween-reis winnam to gohda-krustu pee fruhthem peelizzis, ohtru reis
ihpashā gohda-zilti ezehlis. Laulibā mahjitais 40 gaddus dshwojis, 9 behrnus peedshwo
jis, 4 Deewa-preefshā, 5 dshwi, dimi dehti wehl augstā fshōlā; 18 behrnu-behrnus
redfejis, 9 Deewam arbewis, 9 pascham palikkuschi; 45 gaddus par mahjitaju bijis, ar
Schaimi un Birsgallu kohpā. Tas wezzais Stenders tik patt Birsgallā tā Schaimē
arr' bijis par mahjitaju, tas pats lelais dseedatais un Latweeschu gramatneeks. Muhfu
glabbahs tehtinsch stipri ween Stendera pehdās staigajis. — Buhs 10 gabdi, tā fahfa
tehtinsch firgulah, un no ta laika ir newarreja wairs atspirgt gluschi; bet 10 nedde
tas it zeeschi firga, teekams ir aishgahje scho gadd pee Deewa, fweeschu-mehnescha astotā
deenā, pulsten weenā ap pussdeenu; tai paschā mehneschā, deenā un stundē, kad Schai
mē par mahjitaju eefwehtihis. — Wiasch Deewam fweedrōs waigā strahdajis, Deews
winnam stipri palihdsejis! lai nu walka fawas dshwibas trohni, un behrni melle tehwa
pehdās! — Labbi buhtu, kad tehtina mihla raksti, schurp' un turp' tā sehkla kaisiti,
weenā weetā salikti, buhtu dabujam. Dauds tahdu wihru naw, tā wiensch mums bij.
R. S. j.

Siana, zil naudas 20. Merz-mehn. deenā 1840 eefsch Nihges maksaja
par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:		Par	Maksaja:	
	Subr. nauda.	Rb./R.		Subr. nauda.	Rb./R.
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	40	1 pohdu (20 mahrzineem) wasku	7	—
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	10	— — tabaka	—	65
— fweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2	80	— — fweesta	2	40
— ausu	—	75	— — dselfes	—	80
— firnu	1	50	— — linnu, frohna	2	—
— rupju rudsu-miltu	1	35	— — brakka	1	80
— bihdeletu rudsu-miltu	1	80	— — fannepu	—	90
— bihdeletu fweeschu-miltu	3	30	— — schfihitu appinu	3	—
— meeschu-putraimu	1	50	— — neschfihitu jeb prezzes appinu	1	80
— eefala	1	10	— — muzzu silku, eglu muzzā	9	—
— linnu-sehklas	2	50	— — lasdu muzzā	9	25
— fannepu-sehklas	1	55	— — smalkas fahls	4	30
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	— — rupjas baltas fahls	4	75
barrotu wehrschu gaku, pa pohdu	1	—	— — wahti brandwihna, pussdegga	7	25
			— — — — — diwdegga	9	25

Brishw drilleht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier sky.

Latweeschu drauga

p e e l i f f u m s

pee N° 11 un 12.

14 un 21 März 1840.

Rà

Wahzsemme tas ustizzams Deewa wihrs

Mahrtin Lutters

atkal to kristigu tizzibu sahjis fluddinabt flaidru.

Dhtra dalka:

Mahrtin Lutters 1483schà gaddà ne tahli no Gislehbenes pilssehtas Wahzsemme dšim-
me. Winna tehws, nabbags semneeks, kas kalnòs rakdams sawu maissl pelnija, re-
dsedams, ka puischam it labba galwa, to turreja pee skohlas, un pehzak us augstu
skohlu Erfurtes pilssehtà suhtija, lai tur par teefas-kungu studeere. Tè nu gan mah-
zjahs; bet wairak lustes winnam bija us Deewa wahrdeem un tizzibas leetahm, un
pats nu sahze par mahzitaju studeereht. Bet kahdu reisi ar draugu eedams, sibbens
scho nospehre. No ta laika prahts tam weenumehr bija behdigs un noskummis, tà ka
pehdigi klosterè gahje, un tur par muhku palikke. Schè winnu turreja kà wisslif-
taku kalpu, un winnam tohs wissjemmakus darbus usdewe srahdaht, kamehr kahdi
augstas skohlas mahzitaji apschelodamees winnu isluhdse. Nu atpakkal nahzis, jo
siiprakti us mahzibu dewehs. Tè nu kahdu reisi augstas skohlas grahmata-kambari wes-
felu bihbeli latmiffà wallodà atradde, ko lihds schim naw wehl dabbujis redseht, un
winsch lohti brihnijahs, kad schè dauds wairak dabbuja lassihht, ne kà tohs ewangeliuma-
un lekziona-gabbalus, ko basniza preekshà lassija; bet wehl wairak brihnijahs, schai
swehtà grahmata mas ween atrohnams no tahm mahzibahm, ko Kattolu mahzitaji tai
laika fluddinaja, par kristigu tizzibu saukdami. Schi bija ta pirma pateesibas-gaismina,
kas winnam atspihdeja; un winsch nu weenumehr swehtu bihbeli lassija, jo wairak
gaismas mekledams un atradams. — 1508tà gaddà jaunu augstu skohlu Wittenberges
pilssehtà bija eetaissjuschi, un Lutteru turp aizmaja par skohlas mahzitaju un basnizas-
kungu. — Ap scho laiku pahwestam naudas wajadseja; winsch tadeht Mainzès wirs-
bislapam uswehleja, lai Wahzsemme grehku-pameschamu par maksu fluddina, un win-
nam weenu dalku no naudas atdohd. Schis, laikam kaunedamees pats to darriht,
kahdam Dominikaneru-muhkam, Tezzels wahrda, to darbu usdewe. Schis nu, pah
wisseem beskaunigs un leels lauschu apmahnitajs, pa Wahzsemmi ar grehku-pamescha-
nas-sihmitehm apfahrt brauze, tahs pahrdohdams un winnu spehku it grehzigi isflawe-
dams. Tà winsch lihds Wittenbergei bija nahzis, un dauds lauschu pee winna gahje,
pirft. Daschi no scheem nu pee Lutteru nahkuschu pee bikts, un sawus grehkus
suhdsedami apleezinaja, ka tee laulibu bij pahrfahpuschi, sagguschu un zittu grehku dar-
rijuschu. Us to Lutters nu tohs pamahzija, lai sawus grehkus noschello, Deewam no-
luhds un no firbs atgreeschahs; bet tee winnam nu sazzija, tas gan ne buhschoht waija-

dsigs, jo Tezzels teem jau effoht peedewis tohs grehkus, fo us preekschu wehl padarritu. Lutters, ar taisnibu dusmodamees, teem fazzija, tas ne mas ne geldoht, un winni slikti un besdeewigi effoht darrijuschi, un winsch grehku-peedohschanu teem arri ne fluddinaja; bet winni atkal pee Tezzeku gahje, par winnu subdserees; un schis bija pirmais eefahkums tahs srihdeschanas stary Lutteru un pahwestu, kas galla ar to beidschs, ka kri-stiga tizziba atskaidrojahs. — Lutters nu wisspapeekschu no ta us kanzeles fahze runnaht, ar gohdu parahdidams, ka tee, kas grehku-peedohschanu mefle, gan zittu labbaku padohmu warroht atrast, ne ka scho, un scho spreddiku pehz arri lifke drikkeht. Bet ta srihdeschana jo deenas jo karstaka palifke, un kad Lutters wehl to grahmatu bija redsejis, fo Tezzels prett winnu bija rakstijis, un fur tas sawas simites augsti isflawedams, winnu par wiltneeku un lauschu-apmahnitaju lammaja; tad winsch nu us to fahze dohmaht, woi to leetu ar gohdu ne warroht ischfirt, ar zitteem mahzitajeem par to farunnadamees, jo tahds bija eeraddums tanni laika. Winsch tad 95 mahzibas usrakstija, un scho grahmatu 31mas Oktobera-mehnescha deenas waffara 1517ta gadda pee Wittenberges pilz-basnizas durwim peenagloja, wissus mahzitajus usfauhdams, lai nahf ar winnu farunnatees par pahwesta mahzibahm. Stary schahm 95 mahzibahm fewischi irr wehra leekamas schahs.

1. Kad muhsu Rungs un Meisteris Jesus Kristus fakka: atgreeschajtees u. t. j. p. tad winsch gribb, lai winnu tizzigu dsihwiba wirs semmes irr weenahda atgreeschana ween.

6. Pahwests grehku ne warr peedoht, bet ween (ka zits mahzitajs) warr fluddinaht un apstiprinaht, ka Deews to peedewis.

21. Kad mahzitaji mahza, ka zilwekam wissa sohdbiba atlaista, un ka tas muhschigi swehtigs paleef zaur to ween, ka pahwests tam grehkus peedoht; tad tee nepareisi mahza.

22. Pahwests arri ne warr atlaist tahs mohkas, fo dwehseles preeksch=elle*) zeesch, un kas teem schai dsihwiba bij ja zeesch.

27. Tee laudis wiltibu un neekus mahza, kas fakka, ka dwehseles tuhlin debbesis ee-eet, kad lahde kann ta nauda, par fo grehku atlaischamu winnahm pirkuschi.

32. Wissi tee lihds ar saweem meistereem elle krittihs, kas dohma, ka muhschigu dsihwoschonu dabhuhs to grehku pameschanas simitu deht, fo par naudu pirkuschi.

37. Iffatram pateesi krisligam zilwekam, lai irr dsihws, lai nomirris, irr dakka pee Kristus un winna basnizas mantahm, arri bes grehku-pameschanas simitem.

38. Tomehr ta grehku-pameschana naw smahdejama, fo pahwests dohd; jo winsch, ka jau effam fazzijuschi, to fluddina no Deewa puffes.**)

41. Kad grehku-pameschonu no pahwesta puffes laudim pasluddina, tad ar apdohmu un prahtu par to ja runna, lai laudis ne dohma, ka ta effoht labbaka, ne ka zitti labbi un mihlestibas darbi.

*) Kattole mahzitaji mahzija, ka dwehselem wehl preeksch=elles ugguni bija tihritees, pirms debbesis eegahje. Lutters to brihd arri to tizzeja.

**) Wehl Lutters to brihd pahwestu augsti zeenija, un par Kristus ihstenu weetneeku turreja.

43. Baijag mahziht frisliteem laudim, ka tas, kas nabbageem dohd, un zittu mihslestidas darbu padarra, labbaki darra; ne ka tas, kas grehku=pameschanas sihmiti pirkt.

47. Baijag mahziht frisliteem zilwekeem, ka naw ne mas pawehlehts, tahdas sihmites pirkt, bet ka ikkatram irr brihw, pehz patifschanas pirkt, woi ne pirkt.

56. Tahs basnizas mantas naw wehl ihsti sinnamas, no ka pahwestis teem isdalla, kam grehku=pameschanas waijaga. *)

62. La ihstena basnizas manta irr tas swehts ewangeliums tahs Deewa gohdi-bas un schehlastibas.

Mahzitaji nu gan ne nahze ne kahdi, ar Lutteru farunnatees; bet ne bij tschetras neddelas, tad schahs mahzibas wiffahlakas semmes jau pasinne; jo tahs wisseem gohdigeem un deewabihigeem laudim gauschi patifke un wiffi par Luttera drohschu prahtu preezajahs, lai daschi arri bailigi dohmaja, ka labbi ne buhs. Jo wiffi pahwestneeki nu ar leelu brehkschamu prett Lutteru sahze zeltees, no kanzelehm ta pat, ka ar grahmatahm, ko rakstija, to lammadami un pasuddinadami; dohmaja arri sawa prahda, ka drihs to warretu isnihzinahst un pohstihst. Bet bija ta, ka Lutters us sawa klohslera **) preekschneekeem fazzija, kad tee tam pahrette, ko winsch bija darrijis, un gauschi luhdse, lai tik mutti turr un tohs lihds nelaimes ne eewedd. Winsch fazzija ta: tehwi mihti, ja es to ne esnu eesahzis Deewa wahrda, tad drihs buhs pa gallam; bet ja tas irr winna wahrda; tad lai tik winsch darra, kas winnam patihk; winsch to gan labbi isweddihs, un gals buhs labs. — Brihnumb bija, redseht, ka laudis speedahs, schahs winna mahzibas lassihst, woi zittas grahmatas, ko winsch bija rakstijis, ka tee ar pulku nahze, winnu dsirdeht, kad winsch us kanzeles Jesus ewangeliumu fluddinaja; ka tee no wiffahm mallahm winnam peekritte. Un stary scheem laudim ne bija ween nemahziti un semmi lautimi; bet augsti basnizas-mahzitaji, leeli fungi un semmes-waldineeki. Winna semmes-tehws, Saksu-semmes kuhrwirfts Pidriks bija pats pirmais, kas us winna puffi dewehs, un winnu it mihtigi un spehzigi aisstahweja un glahbe. It ka faulite, lehdama, pehdigu kaktu gaischu darra, ta patt swehta ewangeliuma gaischums zilweku firdis sahze spihdeht, un wiffi preezin preezajahs par scho jaunni fauli, pehz ko jau fenn bija ilgojuschees.

Bet gaischuma eenaidneekeem, pahwestlam un winna draugeem, schi faulite ne mas ne patifke, jo dauds laiziga labbuma teem lihds ar kauschu=tumsibu sudde. — Wiffi nu prett Lutteru it breefmigi sahze zeltees, gauschi sadusinojuschees, redsedami, zif dauds kauschu tahda ihfa laizina tam peekritte.

Tezzels, tas beskaunigs grehku=pameschanas pahrdewejs, wiffapreekschu Lutteram usmahze, to par netizzigu zilweku un ihstu wella-behrnu lammadams, un beskaunigu grahmatu prett winnu rakstidams, Ta patt arri zitti pahwestneeki darrija; wifkas kanzeles no winnu brehkschanas rihsbeja ween; fluddinaja arridsan, ka scho negantu zilweku ar ugguni sadedsinatu, lai diwi, woi tschetras neddelas ne pahreet. Augusti-

*) Pahwestneeki mahzija, ka fristigai basnijai dauds mantu; prohti, labbu darbu wehl no swehteem zilwekeem atleekoht, ko schee pahrleeku darrijuschi; un ka no schahm mantahm nemmoht, un grehzineekeem isdalloht, ka grehku peedohschamu warr dabbuht; jo tahs teem tad par labbu nahkoht.

**) Klohslers irr namis, kur muhti kohpa dsihwo.

neru muhki arri, Heidelberges pilssehtâ Wahzsemme sapulzejuschees, Lutteru turp aizi-
naja preefschâ. Wînsch nahze; bet tohs ar Deewa wahrdu spehku kaunâ liffe,
pats ar leelu gohdu no turrenes isgahje, un wehl wairak lauschu nu us winna puffi
greefeh. Pahwestis Leows, tas desmitais, kam Lutters pa tam starpam it pasemmigu
grahmatu bija rakstijis, taisnodamees, 1518tâ gaddâ tam pawehleja, lai Rohmâ nahk,
atbildeschanu doht par to, ko bija darrijis. Paklausigs arri Lutters gribbeja nahkt;
bet winna semmes-tehws farwu mihtu mahzitaju, tee augstas fohlas mahzitaji Wit-
tenbergê farwu mihtu darba-beedri ne kahwe, gan simadami, ka wînsch Rohmâ farwu
gallu dabbutu.

Nu pahwestis augustus basnizas fungus no Rohmas suhtija us Lutteru, lai ar
winnu farunajahs, luhkodami, woi ar labbu woi ar laumu to us farwu puffi greeft.
Daschs nu breefmigi draudeja; Lutters palifke drohsch eefsch ta Kunga, us ko wînsch
pafahwahs. Daschs ar mihtigeem wahrdeem luhdse, lai astahjahs no sawas mahzibas;
Lutters pasemmigi un ar gohdu fazzija: es to darrifchu, ja juhs no pascheem Deewa
wahrdeem parahdiseet, ka nepareisi esnu mahzijis. Daschs arri dauds pasaules gohda
un leelas mantas fohlija, lai Lutters tif flussu zeesch un pahwestiam gohdu dohd. Bet
schis ne mefleja neds pasaules-gohdu, neds naudu un mantu. Winna gohds bija pee
Deewa; winna manta bija tas Kungs Kristus, ka pateefibu wînsch gribbeja glabht.
Ro nu pasauale tam warreja doht? — Pahwestis arri Luttera semmes-tehwam, Sakfchu
kuhrwirstam Pidrikam lischkedams suhtija eefwehtitu selta-rohfi, kas to brihd bija it
augsta dahwana; un tâ luhkfoja, to no Luttera nogreeft, lai to wairs ne aisstahw. Bet
arri ne kas! Pidriks Lutteru un winna mahzibu jau bija eemihlojis, to atfhdams par
to paschu, ko Kristus un winna apustuli sluddinaja; pahwestis ar farwu dahwanu to ne
warreja apmahniht. — Tâ pat wînsch arri wolti ween to darrija, ko jau papreefschu
bija draudejis; jo kad Lutters Rohmâ ne nahze, tad wînsch farwadu grahmatu pret
winnu islaide, ar ko wînsch to kâ pehdigu grehzineeku un wella-behrnu nolahdeja, un
rîsseem aisleedse, lai ne weens winnu neds mahjo, neds usnemn; bet lai ifkatrs to lihds
nahwei wajja. Preefschlafkôs tahda grahmata gan bija bailiga leeta; bet nu pahwestis
ne atradde, kas paklausija, un winna draugi Lutteru ne drihkssteja aisfahrt; jo tee bih-
jahs no teem, kas Lutteru eemihloja un zeenija. — Lutters pats scho pahwesta grah-
matu Wittenbergê preefsch wisseem laudim fadedsinaja, fazzidams: par to, ka ta Dee-
wa Dehtu apbehdinajust, lai muhschigs ugguns tewi, tu grahmata, aprihjt tâ pat.

Pa tam starpam Kahrls, tas peektais, Spanjeru kehînsch, par Wahzsemmes
Keiseru bija eezelts, un tas 1521mâ gaddâ leelu runnas-deenu Wormses-pilssehtâ bija
pawehlejis turreht. Nu pahwestis Keiseru stubbinaja, lai arri Lutteru tur aizina, atbil-
deschanu doht par farwu mahzibu; jo wînsch zerreja, tur winnu rohka dabbut un poh-
siht. Keisers Lutteru tad it laipnigi turp aizinaja, fewischki arri fohlidams, ka tam tur
ne kahds launums ne notifschohht; pats arri kahdu leelungu tam pretti suhtija, lai
tas winnu drohschi us Wormses pilssehtu pawadda. Lutters nahze, un pascha Keisera,
un dauds leelu kungu un semmes-waldineeku, un 2000 zilweku preefschâ (jo pasaul's
lauschu bij sanahkufchi, gribbedami winnu redseht un dsirdeht), scho wissu preefschâ
wînsch diwi deenas par tahm grahmatahm, ko bija rakstijis, un par farwu tizzibu atbil-
deschanu dewe. Bes tam wînsch wehl 8 deenas tur pat palifke, kamehr wînsch atkal
atpakkat dewehs us Wittenbergu. Bet dauds zittadi isdewehs, ne kâ Luttera eenaid-

neeki bij dohmajufchi, un winsch ar jo leelaku gohdu tur isgahje. Gan tee keiseru luhdse, lai to nodohd winnu rohkās; bet keisers to wahrdu ne dribbeja pahrkahpt, fo winsch Lutteram bija dewis, kaut tee gan fazzija, ka ne waijagoht wahrdu turreht tam, fo pats pahwestis bija nolahdejis un no draudses isstuhmis. Lutters wessels aisgahje; un fo winna eenaidneeki tam par pohstu bij isdohmajufchi, tas winnam par labbu ween isdewehs. Ne ween pats keisers, bet arri zitti waldineeki nu labbaku praktu us winnu sahze turreht, dsirdedami winnu paschu, un redsedami, ka eenaidneeki prett winnu tif palikke kauna, un daschs no teem tuhstoscheem, kas ar eenaidneeka praktu us Wormsu bija nahzis, aisgahje ka Luttera draugs un mihlotajs, atsihdams un skaidri redsedams, ka winsch pateesibu ween mahzija. — Bet Vidriks, Luttera semmes-tehws, wehl ar taisnibu bihdamees, ka Luttera eenaidneeki woi ar wiltu, woi ar warru to tatschu rohkā dabbutu, tas winnu us zelku lifke fanemt, un fleppeni us Wartburges pilli aiswest, tur winnam 7 mehneschus bij ja paleek. — Tur Lutteram waltas deesgan bija; sahze swehtu bihbeli wahzisti pahrtulkoht, rakstija arridsan daschas grahmatas, sawejeem par tizzibas apstirprinaschanu. Winna draugs, Wihlifs Melanktons, augstas Fohlas mahzitajs Wittenberge, arri rohkās ne lifke flehpi un pa tam staryam gohdigi strahdaja, arri ta patt to kristigu tizzibu mahzidams. — Bet Lutters 1521mā gadda pats atpakkat nahze Wittenberge, un jaunu gaisimu atnesse lihds, to jaunu testamentu, fo winsch Wartburges pilli bija pahrtulkojis, un winsch ar taisnibu zerreja, ka schi gaisima fewischki wissu zilweku firdis apgaisimotu, un winnu azzis atdarritu. — Un ta arri bija.

1525tā gadda Luttera mihlais semmes tehws Vidriks pee Deewa aisgahje, kas wehl mirstohd ewangeliuma pateesibu apleezinaja. Pats jau, kamehr dsihwoja, scho pateesibu bija mihlotajs un winnas gaisimu apkohpis, un kad winsch mirre, tad jau wissur winna semme swehtu ewangeliumu sluddinaja. — Bet fo winsch gan wehl ar bailigu firdi, no pahwesta bihdamees, bija eefahzis, to winna brahlis Zahnis, ar uswahrdu pastahwigajs, un pats drohschaks buhdams, ar drohschaku firdi pabeidse. Tif ka winsch waldischanu usnehme, tad arri no Kattoku basnizas preeksch wisseem zilwekeem atschkihrahs un ewangeliuma tizzibu apleezinaja, pehz winnas likkumeem ween turredamees; dauds leelkungi, un wissi zitti Sakschu semmes eedsihwotaji ta patt darrija. — Bet pee ta ne palikke un pamasam arri zittas semmes to tizzibu pehz Luttera mahzibahm usnehme, pahwestam un winna buhschanai atfazzidamees.

1526tā gadda ewangeliuma-tizzigi ar Deewa paligu jau ta bij wairojuschees un stiprinajuschees, ka keisers Kahrls, tas peektais, us to leelu runnas-deemu Speijeres-pilssehta teem dewe brihwibu, pehz sawas tizzibas tif ilgi dsihwoht un turretees, kamehr winsch us preekschu atkal leelu runnas-deemu saajzinahchoht. — Tai pascha gadda Sakschu-semmes kuhrwirts wissu wezzu pahwesta buhschanu gribbedams isdeldeht sawa semme, arri pawehleja, lai wissas basnizas pahrmelle. Lutters pats ar preeku to eefahze, bet pehzak gauschi nostummis palikke, redsedams lauschu tumfibu un paschu mahzitaju nesinnaschanu. Tapehz winsch arri rakstija sawas karlfines grahmatas, leelaku mahzitajeem, masaku laudim par mahzibu.

Nu jau bija defimits gaddi, kad Lutters sawas 95 mahzibas pee Wittenberges basnizas durwinm bija peesittis, un wissas semmes mallas nu jau bija zilweki, kas to tizzibu mihlotaja un apleezinaja, fo winsch bija sluddinajis; schur un tur arri pilssehtas un paschas leelas semmes bija ewangeliuma-tizzigas, un winnu eedsihwotajeem jau

bija sawas basnizas, fur Lutteriski mahzitaji fwehtu ewangeliumu fluddinaja un tohs fwehtus Sakramentus pehz ewangeliuma liffkumeem isdallija; teem jau bija sawas foblas, fur ewangeliuma-tizzigi mahzitaji mahzija, un winnu beedriba gan ar taisnibu par ewangelisku, jeb Luttera basnizu un draudsi warreja fauktees, ta pat ka pahwestineeku beedribai bija Rattolu basnizas un draudses wahrds. — Ta Deews bija palihdsejis; un wehl jo prohjam palihdseja.

Kahrlam, Keiseram, kas weenumehr siipri pee Rattolu tizzibas turrejahs, ne mas ne patifke, ka ta atffaidrota ewangeliuma tizziba ta azzim redsoht audsin peeauge, un jo deenas jo wairak spehka dabbuja; winnam ne patifke, ka Wahzsemmes waldineeki un leelungi winnam ta pretti turrejahs, un weens pehz ohtru no Rattolu tizzibas atstahdami Lutteram peekritte.

Pahwestis *) arri, un winna draugi ne mittahs, Keiseru weenumehr prett Lutteru un winna draugeem farih dinaht, un par scheem ka netizzigeem un atkahpuscheem fuhdseht, jo ta winni tohs ewangeliuma-tizzigus lammaja. Kahrls, Keisers, tad 1530ta gadda apnehmahs, leelu runnas-deenu Augsburges pilssehta faaizinaht, pats wissu gribbedams ischkirt un pahrmekleht. Keisera faaizinaschanas grahmata nu gan bija it mihliga un shehliga, un sewischki apsohlija, ka katru tizzibu us scho runnas-deenu ar taisnibu un mihlesibu gribboht isklaufinaht, un pats dsirdeht, ko tee ewangeliuma-tizzigi Wahzsemmes waldineeki sawu tizzibu pahrstahwedami sazzitu. Par to nu wissi Luttera tizzigi tohti preezajahs, zerredami ka nu teem buhschoht meers un brihwa tizziba; bet Lutters pats ne preezajahs, no Keisera wiltibas bihdamees. Tapehz winsch arri sawam kuhrwirstam un teem zitteem mahzitajeem ne gabje lihds, kad schee Mai-mehnesi us Augsburgi dewehs; bet pehz pascha sawa semmes tehwa prahta un pawehleschanas Rohburges pilssehta palifke. — Zahnis, kuhrwirsts, wehl mahjas Wittenbergê buhdams, jau to brihd bija apdohmajis, ka gan buhschoht labbi, kad ewangeliuma-tizzigi wissu sawu tizzibu listu usraksiht grahmata, un tai runnas-deena pascham Keiseram eedoht. Us winna pawehleschanu Lutters tad tahdu grahmata 17 nodakkas bija farakstijis. — Kuhrwirsts nu, ar teem zitteem Wahzsemmes waldineekeem un leelungeem Augsburgê fatizzis, atkal no ta sahze runnaht; un wissi nu Wiblippam Melanktonam usdewe, lai pehz tahm 17 nodakkahm, ko Lutters jau bija usrakstijis, atkal zittu grahmata par wissu ewangeliuma tizzibu un mahzibu faraksta. Scho grahmata nu Lutteram us Rohburgu suhtija, lai pahrrauga, un tas to arri par labbu teize.

13ta Zuhni-mehnescha deena Keisers Augsburgê atnahze, un 20ta ta runnas-deena sahjahs; un drihs nu, kad no tizzibas leetahm sahze runnaht, ewangeliuma-tizzigus ussauze, lai par sawu tizzibu un mahzibu atbildeschanu dohd ar grahmata, kas pehz 4 deenahm wahziffa tif pat, ka latiniska walloda essoht preekschlassama. — 24ta Zuhni-mehnescha deena arri wiss bija gattaws, un daschas pilssehtas un 7 ewangeliuma-tizzigi semmes-waldineeki sawus wahrds usrakstija galla. — 25ta nu Luttera tizzigi ar sawu grahmata nahze preekscha, un Sakschu kuhrwirsta kanzleri to abbas wallodas ar skannigu balsi lassija preekscha, pirma wahziffi, un tad latiniski.

Schi grahmata, kam irr 28 gabbali, tad bija ta pirma leeziba, ko ewangeliuma-jeb Luttera-tizzigi par sawu tizzibu preeksch wissas pasaules dewe; ar taisnibu arri warr

*) Alhdrians par pahwestu bij eezelts, pehz Leowa mirschanas.

fazzicht: schis bija muhsu basnizas un draudses ihstems eefahkums, jo no scha laika muhsu tizzibas-tehwi jo zeetaki un siipraki sahze sabeedrotees, un winnu beedribu nu palikke par sewischku basnizu un draudsi, kas no Rattotu basnizas un draudses gluschi schkibru-sees, un Luttera tizziba nu tik sahzhahs wissur isplattitees. — Bet schi grammatu mums arri peeminnejama, par to, ka mehsh Luttera-tizzigi wehl schai deena to paschu tizzibu apleezinajam, kas tur usrafsiita, tapehz ka schi tizziba un mahziba saeet ar pascheem swehteem Deewa wahrdeem, ko mehsh par sawas tizzibas ween weenigu grunti zeenijam, wissu atmesdami, kas teem pretti, woi ko tee ne mahza. — Ifkatram Luttera-tizzigam tad buhs miht, scho muhsu tizzibas-tehwi grammatu pasiht, un tabeht wehl ihfös wahrds sanendami shahstisim, ko schi grammatu sawds 28 gabbalds mahza:

1. Par Deewu.

Yee mums weenprahitigi mahza, ka ja tizz eefsch Deewu, to Tehwu, to Dehlu un to Swehtu Garru, kam wisseem trim irr weenweeniga deewischkiga buhschana.

2. Par zilweku eedsimmuschu grehzibu.

Pehz Ahdama apgrehkoschanas wissi zilweki, pehz meefas dsimmuschi, ar grehzibu peedsemm, tas irr: bes deewabihjaschanas, bes tizzibas eefsch Deewu, un ar grehzigu eefahroschanu; un schi eedsimmusi fehriga irr pateesi grehks, kas pasuddina tohs, un muhschigu nahwi nesh teem, kas zaur kristibu un Swehtu Garru no jauna ne peedsemm.

Mehsh tad atmettam wissu to kauschu mahzibu, kas fakka, eedsimmuschu grehzibu ne effam grehku, un kas mahza, zilweks zaur sawu paschu spehku Deewa preekschah warroht taisnotees.

3. Par Deewa Dehlu.

Mehsh tizzam, ka tas wahrds, tas irr: Deewa Dehls, ka zilweks peedsumnis; un ka abbas buhschanas, deewischkiga un zilweziga, weena pascha ihpaschiba eefsch Kristu saweenotas ta, ka weemu no ohtras ne warr schkirt; un ta jo prohjam, ka ohtra tizzibas-lohzepli shahw.

4. Par zilweka taisnoschanu.

Mehsh ar sawu paschu spehku un ar saweem darbeem Deewa preekschah ne warram taisnotees, bet mehsh Kristus deht un bes makfas paleekam taisnoti tad, kad tizzam, ka schehlastibu un grehku-peedohschanu dabujam no Kristus pusses, kas par mums zeetis un mirris.

5. Par mahzitaju ammatu.

Deews, gribbedams, lai scho tizzibu panahkam, irr eezehlis to ammatu, kas swehtu ewangeliumu mahza un swehtus Sakramentus isdalla. Jo winsch ar saweem wahrdeem un swehteem Sakramenteem sawu Swehtu Garru dahwina, kas tizzibu pasrahda zilweku firdis.

6. Par jaunu paklausichanu.

Tahdai tizzibai eefsch labbeem augteem waijag parahditees, ka labbus darbus paddarram, tapehz ka Deews tahdus pawehlejis, bet ne tapehz, it ka ar scheem darbeem Deewa preekschah zerretum taisnotees; jo grehku-peedohschanu un Deewu schehlastibu zaur Kristu ween dabujam, ka winsch pats mahza, fazzidams: »ja juhs to wissu darrijuschi, tad fakkait, mehsh effam neleetigi kalpi.«

7. Par basnizu.

Kristiga swehta basniza paliks muhschigi. Bet basniza irr swehtu kauschu beedriba,

kur ewangeliumu skaidri mahza, un kur Jesus swehtus Sakramentus pareisi zeeni un isdalla. — Kristiga basniza tad pateesi irr weenada, kad weenprahtigi ewangeliumu mahza, un swehtus Sakramentus isdalla; un tas irr gan; bet tas ne mas naw waijadfigs, ka zilweku eestahdischanas no wezzeem laikeem, jeb ahrigi basnizas likkumi un eeraddumi tur irr weenadi.

8. Kas irr basniza?

Basniza irr swehtu un tizzigu kauschu beedriba. Bet tapehz ka schai pasaulē labbi zilweki ar launeeem irr sajakkti, Jesus swehti Sakramenti tomehr paleek spehka, lai arri tee basnizas-kungi naw deewabihjigi, kas pee teem kalpo.

9. Par kristibu.

Kristiba irr waijadfiga; jo Deewš zaur to sawu schehlastibu dahwina; arri behrni irr kristijami, jo tahdus kristijohht Deewam nowehe, un winna schehlastiba usnemn.

10. Par swehtu wakkarinu.

Par swehtu wakkarinu mehš mahzam tā, ka Kristus meesa un affins pateesi irr klahht, un ka to paschu isdalla teem, kas to swehtitu maisi un wihnu bauda; un mehš atnnettam tohs, kas zittadi mahza.

11. Par grehku-fuhdseschanu.

Mehš par grehku-fuhdseschanu mahzam tā, ka arri jo prohjam ja paleek pee ta, ka grehku peedohschanu basnizās fluddina; bet tas ne mas naw waijadfigs, ka zilweks, pee bikts eihoht, wissus sawus grehkus weenu pehz ohtru isteiz; jo tas, ne warr buht; kā Dahwidš fakka: »kas sawus noseegumus sinna?« 3.

(Us preekschu wehl.)

S i n n a

tahm swehtdeenahm nn swehtku deenahm, kas Luttera basnizas tohp swehtitas.

VIII. Marias pasluddinaschanas jeb Kristus eedsimschanas deena.

Scho deenu eesahze swehtihht, kad 600 gaddi pehz Jesus peedsimschanas bija pagahjuschi, un to dibbinaja us teem swehteem raksteem Luth. 1, 26-38. — Pehz jauneeem basnizas likkumeem arri muhku Luttera basnizās schi peeminna atjaunojama ikkatrā gaddā sinnamā laikā, brihscham puhpuku swehtdeenā, brihscham leeldeenas swehtkōs, jeb-schu patti deena us 25 Merz m. d. kriht. — Zitti winnu nosauz arri par kahpostu Mahri; warr buht tapehz, ka dascha jautra fainneeze ap scho laikū mehgina seht kahpostus.

Kattohu basnizās schi deena ne tohp Kristum, bet Mariai par gohdu swehtita un Rohmas augstakais biklaps jeb pahwests gan ehrmigās zeerischas turr, noraididams jaunās meitas sinnamā skaitli woi us laulibas jeb us klohstera dshwofschanu. — Pulkš jaunu meitu eewihstahs plattās drahnās, no galwas lihds papehscheem, tā kā gihmi ne buht ne warr redseht un fanahk basnizā. Schē nu meitu pulkš stahw weenā pussē un ar paprahwu pohdu rohfa, kur eekschā gull mazzini ar naidu, stahw kahds fullainis ohtrā pussē. — Nu pahwests jauta ikweenu meitu sewischki tā: »Meitin, woi tew gribbahs par muhku jumprawu palikt, jeb woi laulibā dohtees?« — Kurra atbild: par muhka jumprawu, tai pawests pawehl mazzinu ar fimts ohrtehni dahwinahht, bet kurrai wihra gribbahs, ta dabbu peezdesmit ohrtēs ween. 45.

Drihw drikkēht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas pusses: Dr. C. E. Napiersky.